

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 sierpnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że D. P. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (...) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 3 marca 2014 roku do dnia 31 grudnia 2014 roku i od dnia 1 października 2015 roku do dnia 3 marca 2016 roku oraz że miesięczne podstawy wymiaru składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wynoszą:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne:

-za miesiąc 03/2014 roku - 471,48zł.

- za miesiące 04-12/2014 roku - 504,00zł.

- za miesiące 10-12/2015 roku - 525,00zł.

- za miesiące 01-02/2016 roku - 555,00zł.

-za miesiąc 03/2016 roku - 53,71 zł.

b) na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne:

- za miesiące 03-12/2014 roku - 3004,48zł.

-za miesiące 10-12/2015 roku - 3104,57zł.

- za miesiące 01 -03/2016 roku - 3210,60zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że zgodnie z danymi udostępnionymi w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej od 3 marca 2014 roku wnioskodawca posiadał wpis do ewidencji działalności gospodarczej. W dniu 1 stycznia 2015 roku zgłosił w organie ewidencyjnym informację o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, a od 1 października 2015 roku informację o jej wznowieniu. Natomiast w dniu 3 marca 2016 roku zgłosił w organie informację o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej z okresem wstecznym - od 3 marca 2014 roku tj. od momentu jej rozpoczęcia. Zakład wskazał, że wnioskodawca od dnia 3 marca 2014 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 3 marca 2014 roku składając dokument (...). Nie dokonał natomiast ponownego zgłoszenia do wskazanych ubezpieczeń po wznowieniu działalności gospodarczej tj. od 1 stycznia 2015 roku. Ponadto od marca 2014 roku nie złożył deklaracji rozliczeniowych oraz nie opłacił składek ani na ubezpieczenia społeczne, ani na ubezpieczenie zdrowotne. Z informacji uzyskanych w Urzędzie Skarbowym wynika, że w okresie od 3 marca 2014 roku do 3 marca 2016 roku odwołujący się figurował w ewidencji (...) jako prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą. Za lata 2014- 2015 złożył wnioskodawca zeznania podatkowe PIT- 36, w których nie wykazał przychodów z działalności. Organ rentowy wskazał, że D. P. (1), z uwagi na fakt dokonania zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych od 3 marca 2014 roku, jako osoba prowadząca działalność, jest zobowiązany do rozliczenia należnych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Na koniec Zakład podniósł, że brak przychodu nie jest przesłanką wskazującą na nieprowadzenie działalności gospodarczej. W związku z tym organ rentowy uznał, że wnioskodawca jest zobowiązany dokonać zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą oraz rozliczyć należne składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

/decyzja k. 15 -17 akt ZUS/

W dniu 15 września 2016 roku wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji. W treści odwołania skarżący wskazał, że z uwagi na stan zdrowia nie prowadził działalności gospodarczej. W związku z tym nie składał deklaracji rozliczeniowych i nie odprowadzał składek. Na krótki czas działalność wnioskodawca zawiesił, mając nadzieję, że stan zdrowia pozwoli mu na jej prowadzenie. Jednocześnie odwołujący się podniósł, że obecnie jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, schorowaną i pozbawioną mieszkania.

/odwołanie k. 2-3/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 6 października 2016 roku, organ rentowy wniosł o jego oddalenie, przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k.10 - 10v/

Decyzją z dnia 26 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. zmienił decyzję z dnia 11 sierpnia 2016 roku i stwierdził, że D. P. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 3 marca 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku i od dnia 1 października 2015 roku do dnia 3 marca 2016 roku oraz że miesięczne podstawy wymiaru składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej wynoszą:

a) na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne:

-za miesiąc 03/2014 roku - 471,48zł.

- za miesiące 04-09/2014 roku - 504,00zł.

- za miesiące 10-12/2015 roku - 525,00zł.

- za miesiące 01-02/2016 roku - 555,00zł.

-za miesiąc 03/2016 roku - 53,71 zł.

b) na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne:

- za miesiące 03-12/2014 roku - 3004,48zł.

-za miesiące 10-12/2015 roku - 3104,57zł.

- za miesiące 01 -03/2016 roku - 3210,60zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podkreślił, że wnioskodawca obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega od 3 marca 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku i od 1 października 2015 roku do 3 marca 2016 roku oraz ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych tj. w kwocie nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Zakład zwrócił także uwagę, że w okresie od 1 października 2014 roku do 31 marca 2015 roku wnioskodawca podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoba wykonująca umowę zlecenia. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu umowy zlecenia była wyższa od obowiązującej najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. A zatem w okresie od 1 października 2014 roku do 31 marca 2015 roku wnioskodawca powinien podlegać obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i w konsekwencji opłacać składki na to ubezpieczenie. Nie podlegał natomiast obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

/decyzja k. 19 - 20 akt ZUS/

W dniu 14 listopada 2016 roku wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji. W treści odwołania skarżący wskazał, że z uwagi na stan zdrowia nie prowadził działalności gospodarczej. W związku z tym nie składał deklaracji rozliczeniowych i nie odprowadzał składek. Na krótki czas działalność wnioskodawca zawiesił, mając nadzieję, że stan zdrowia pozwoli mu na jej prowadzenie. Jednocześnie odwołujący się podniósł, że obecnie jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, schorowaną i pozbawioną mieszkania.

/odwołanie k. 2-3 akt o sygn. VIII U 2671/16/

W odpowiedzi na odwołanie, która wpłynęła do tutejszego Sądu w dniu 28 listopada 2016 roku, organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji

/odpowiedź na odwołanie k. 6 - 6v akt o sygn. VIII U 2671/16/

Postanowieniem z dnia 2 marca 2017 roku Sąd Okręgowy połączył sprawy : VIII U 2671/16 ze sprawą VIII U 2287/16 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (art. 219 kpc).

/postanowienie k. 20 akt o sygn. VIII U 2671/16/

Na rozprawie w dniu 20 lipca 2017 roku wnioskodawca poparł odwołania, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o ich oddalenie.

/stanowiska stron e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:15:00 - 00:15:46/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca D. P. (1) w dniu 3 marca 2014 roku zarejestrował działalność gospodarczą pod nazwą „KANCELARIA PRAWA GOSPODARCZEGO C. (...) D. P. (1) DORADCA PRAWNY”. Przedmiotem działalności miała być działalność prawnicza.

/okoliczność bezsporna, wpis w (...) k. 1 -3 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami e - protokół z dnia 2 marca 2017 roku 00:00:57 - 00:17:46/

Wnioskodawca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie podjął żadnej czynności przygotowawczej do rozpoczęcia prowadzenia tej działalności, nie szukał klientów, nie ogłaszał się na stronach internetowych czy w mediach, nie przygotował swojego portfolio.

/zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58 w zw. z wyjaśnieniami 00:11:23 -00:13:20 oraz w zw. z wyjaśnieniami złożonymi e - protokół z dnia 2 marca 2017 roku 00:00:57 - 00:17:46/

W dniu 31 marca 2014 roku odwołujący uległ wypadkowi w zdarzeniu drogowym na trasie pomiędzy G. a Ł..

/zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami 00:01:40 - 00:10:46, druk pokwitowania k. 30//

W związku z tym, że odwołujący odczuwał skutki tego zdarzenia - bóle głowy, złe samopoczucie, lęki nocne, lęk przed prowadzeniem pojazdu, udał się do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Ł.. W szpitalu przebywał w okresie od dnia 5 kwietnia do 6 kwietnia 2014 roku wykonano badanie TK głowy i nie stwierdzono zmian patologicznych, zlecono kontrole w Poradni Lekarza Rodzinnego.

/karta informacyjna z dn.6 kwietnia 2014 roku k. 31 /

W okresie od 1 października 2014 roku do 31 marca 2015 roku D. P. (1) podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, jako osoba wykonująca umowę zlecenia. W tym czasie pracował w ochronie obiektów handlowych.

/okoliczność bezsporna, zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami 00:01:40 - 00:10:46

W okresie od dnia 31 grudnia 2014 roku do dnia 23 września 2015 roku wnioskodawca działalność zawiesił.

/okoliczność bezsporna, wpis w (...) k. 1 -3 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami e - protokół z dnia 2 marca 2017 roku 00:00:57 - 00:17:46/

W okresie od dnia 18 czerwca do 25 czerwca 2015 roku wnioskodawca przebywał w Wojewódzkim Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum (...) w Ł. z powodu przewlekłego uporczywego kaszlu.

/karta informacyjna z pobytu w oddziale k. 50 -51/

Wnioskodawca w dniu 3 marca 2014 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 3 marca 2014 roku, składając dokument (...). Nie dokonał natomiast ponownego zgłoszenia do wskazanych ubezpieczeń po wznowieniu działalności gospodarczej tj. od 1 października 2015 roku.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie osiągnął żadnych przychodów.

/zeznania podatkowe PIT - 36 za rok 2014 i 2015 k. 28 i 29, pismo Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Ł. z dnia 24 maja 2016 roku k. 10 akt ZUS /

Ponadto odwołujący się od marca 2014 roku nie złożył deklaracji rozliczeniowych oraz nie opłacił składek ani na ubezpieczenia społeczne, ani na ubezpieczenie zdrowotne.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 3 marca 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o wyrejestrowanie działalności gospodarczej. W tym wniosku wskazał, że zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej od 3 marca 2014 roku tj. od momentu jej rozpoczęcia. Działalność formalnie została wykreślona z rejestru z dniem 3 marca 2016 roku.

/okoliczność bezsporna, wniosek k 4-7 akt ZUS; wpis w (...) k. 1 -3 akt ZUS, zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami e - protokół z dnia 2 marca 2017 roku 00:00:57 - 00:17:46/

Wnioskodawca leczy się z powodu schorzeń diabetologicznych, kardiologicznych, pulmonologicznych i ortopedycznych. U D. P. (2) stwierdzono cukrzycę typu II w okresie dekompensacji, otyłość brzuszna, nadciśnienie tętnicze, angiopatię nadciśnieniową II st., astmę oskrzelową, kamicę pęcherzyka żółciowego, podejrzenie niealkoholowego stłuszczenia wątroby, rozrost gruczołu krokowego do dalszej diagnostyki, skrzywienie przegrody nowej, nikotynizm w wywiadzie

/wyniki badań laboratoryjnych k.34, 34 v, 35v; karta przebiegu choroby k. 36 -36v, 38- 39; historia choroby k. 41v -45; wynik badania TK klatki piersiowej k. 46, karta informacyjna k. 20

Orzeczeniem z dnia 21 września 2016 roku wnioskodawca został uznany za osobę niepełnosprawną w stopniu lekkim na stałe, początkowej daty nie da się ustalić.

/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 21 września 2016 roku k. 53/

Wnioskodawca w dniu 29 czerwca 2016 roku został eksmitowany z lokalu nr (...) przy ul. (...) w Ł. przez komornika sądowego. Decyzja Prezydenta Miasta Ł. orzekająca o wymeldowaniu z pobytu stałego D. P. (2) została decyzją Wojewody (...) utrzymana w mocy.

/protokół z dnia 29 czerwca 2016 roku k. 7, decyzja Wojewody (...) z dnia 23 lutego 2017 roku k. 56 -58/

Wnioskodawca jest osobą bezrobotną od dnia 7 marca 2016 roku bez prawa do zasiłku. Miał przyznany zasiłek okresowy od dnia 1 czerwca 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku w wysokości 317 złotych oraz zasiłek celowy w wysokości 100 złotych w miesiącu czerwcu 2016 roku. Sam prowadzi gospodarstwo domowe.

/decyzja Prezydenta Miasta Ł. z dnia 7 marca 2016 roku k. 19, decyzje Prezydenta Miasta Ł. z dnia 30 czerwca 2016 roku k. 8 i 8v, zeznania wnioskodawcy e - protokół z dnia 20 lipca 2017 roku 00:14:41 -00:14:58w zw. z wyjaśnieniami 00:01:40 - 00:10:46/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów oraz zeznań wnioskodawcy. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy wnioskodawca od 3 marca 2014 roku faktycznie rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej i czy ją prowadził. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy, który wskazał, że nigdy nie podjął wykonywania działalności gospodarczej w spornym okresie. W ocenie Sądu zeznania wnioskodawcy w niniejszej sprawie są jasne, logiczne oraz spójne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Dodać należy, że dokumenty stanowiące podstawę dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł powodów do tego, by z urzędu odmówić im pełnej wartości dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania, w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługują na uwzględnienie i powodują zmianę zaskarżonych decyzji.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w brzmieniu obowiązującym od 20 września 2008 roku, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 18 ust. 9 wskazanej ustawy za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu.

Stosownie do art. 18a ww. ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Na podstawie art. 36 ust. 1 wspomnianej ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych w ciągu 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia.

Jednocześnie zgodnie z art. 36 ust. 14 powołanej ustawy o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 10, dotyczących tytułu ubezpieczenia oraz rodzajów ubezpieczeń i terminów ich powstania, płatnik składek zawiadamia Zakład poprzez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zawierającego prawidłowe dane.

W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń oraz zgłoszenia zmian należy do tych osób.

Jednocześnie według z art. 81 ust. 2 obowiązującej od dnia 1 października 2004 roku ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015r. poz. 581 ze zm.) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących działalność gospodarczą od 1 marca 2009 roku stanowi kwota zadeklarowana, nie niższa niż 75% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku. Składka w nowej wysokości obowiązuje od 01 stycznia do 31 grudnia danego roku. Składka na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne jest miesięczna i niepodzielna. Oznacza to, że nawet w sytuacji podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu przez część miesiąca, składkę na to ubezpieczenie należy rozliczyć od pełnej podstawy wymiaru.

Na podstawie art. 87 ust. 1 powołanej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby prowadzące działalność gospodarczą są obowiązane bez uprzedniego wezwania, opłacić i rozliczyć składki na ubezpieczenie zdrowotne za każdy miesiąc kalendarzowy w trybie i na zasadach oraz w terminie dla składek na ubezpieczenie społeczne

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego czy odwołujący faktycznie podjął i wykonywał działalność gospodarczą w spornym okresie, co skutkowałoby obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy na definicję działalności gospodarczej zawartą w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 ze zm.). Działalnością gospodarczą w rozumieniu tej ustawy jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W orzecznictwie przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym /por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65/. Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej /por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32/.

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności

przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (porównaj wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16, według którego, faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w czasie oczekiwania na kolejne zamówienie lub w czasie ich poszukiwania, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego).

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględniać wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą. W wyroku z dnia 30 kwietnia 1997 r., (...) SA 46/96 (Przegląd Orzecznictwa (...) 1998 nr 2, poz. 48), Naczelny Sąd Administracyjny trafnie wskazał, że w razie uznania za zaprzestanie działalności gospodarczej innych zdarzeń niż jej likwidacja, należy brać pod uwagę nie tylko okoliczności obiektywne, ale także subiektywne, tzn. zamiar podatnika.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wskazał jedynie, że skarżący zarejestrował działalność gospodarczą, jednakże w żaden sposób nie udowodnił, iż ubezpieczony tę działalność prowadził.

Pełnomocnik reprezentujący ZUS nie zgłosił, w toku procesu, żadnych wniosków dowodowych na potwierdzenie faktu, że ubezpieczony faktycznie prowadził działalność gospodarczą. Sąd ocenił zatem zasadność decyzji w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, który okazał się wystarczający do wydania orzeczenia.

Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów- por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r. I ACa 613/12 LEX nr 1294695.

Zasada kontradyktoryjności obowiązuje w pełni również w sprawach z ubezpieczenia społecznego, zaś zadaniem Sądu jest jego bezstronność i neutralność.

ZUS nie może korzystać z kompetencji Sądu w zakresie inicjatywy dowodowej, polegającej na możliwości dopuszczenia z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę, bo w tym procesie nie była stroną nieporadną, działającą bez profesjonalnego pełnomocnika, która nie jest w stanie przedstawić środków dowodowych w celu uzasadnienia swoich twierdzeń (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2000 r., III CZP 4/00, OSNC 2000 nr 11, poz. 195 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1997 r., III CKN 244/97, OSNC 1998 nr 3, poz. 52, z dnia 25 czerwca 1998 r., III CKN 384/98, Biuletyn SN 1998 nr 11, s. 14 i z dnia 10 października 1997 r., II CKN 378/97, OSP 1998 nr 6, poz. 111).

W ocenie Sądu Okręgowego, z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, że odwołujący jedynie zarejestrował działalność gospodarczą, ale faktycznie nigdy nie rozpoczął jej prowadzenia i jej nie wykonywał. Nie podjął on żadnych czynności świadczących o zamiarze prowadzenia działalności gospodarczej tj. nie poszukiwał klientów, nie wystawiał faktur, nie składał deklaracji do ZUS, nie zawierał żadnych umów, nie osiągał żadnych dochodów. Ponadto nie ogłaszał się ani w mediach ani w Internecie, nie stworzył własnego portfolio, nie miał żadnych klientów. Logicznym i popartym powołanymi dowodami jest twierdzenie skarżącego, że zarejestrował on działalność gospodarczą w dniu 3 marca 2014 roku, jednakże z uwagi na stan zdrowia nie rozpoczął jej prowadzenia. Należy zauważyć, że w krótkim czasie od jej zarejestrowania (31 marca 2014 roku) wnioskodawca uległ wypadkowi, który dodatkowo pogorszył jego stan zdrowia. To z kolei wpłynęło na decyzję skarżącego, że nie będzie on działalności rozpoczynał. Odwołujący nie zdecydował się na niezwłoczną likwidację działalności i jej wykreślenie z ewidencji jedynie z tego powodu, że liczył na poprawę stanu zdrowia. Wówczas, jak sam przyznał, mógłby rozpocząć prowadzenie działalności. Powyższe jednak nie nastąpiło i ostatecznie, po wcześniejszym zawieszeniu działalności, skarżący dokonał jej wykreślenia z ewidencji.

Trzeba podkreślić, że przez cały sporny okres D. P. (1) nie podjął żadnych czynności nie tylko w ramach zarejestrowanej działalności gospodarczej, ale nawet nie podjął żadnych czynności zmierzających do jej rozpoczęcia. Składane przez niego zeznania podatkowe nie wykazywały żadnych dochodów z prowadzonej działalności, nie zgłosił on się również do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu. Natomiast dokonując wyrejestrowania działalności chciał tego dokonać z datą wsteczną od jej rejestracji, co wynika wprost ze złożonych dokumentów.

W ocenie Sądu zarejestrowana przez wnioskodawcę działalność nie wykazywała cech zorganizowania i ciągłości, zatem nie może być uznana za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W zachowaniu wnioskodawcy przede wszystkim brak zamiaru dążenia (woli) do uczynienia z działalności gospodarczej stałego (ciągłego) źródła dochodu. O czym świadczy chociażby fakt podjęcia zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. W uznaniu Sądu podjęte przez wnioskodawcę czynności legalizujące działalność gospodarczą - wpis do ewidencji, stanowi jedynie formalne potwierdzenie faktu prowadzenia działalności gospodarczej.

Wskazać należy, że orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że istnienie wpisu do ewidencji nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej, jednakże prowadzi do domniemania prawnego, według którego osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność. Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania. Do sfery ustaleń faktycznych należy czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana, czy też zaprzestano jej prowadzenia lub w ogóle nie podjęto, co powoduje wyłączenie z obowiązku ubezpieczenia. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność - w tym działalność gospodarczą - wynika bowiem z faktycznego prowadzenia tej działalności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2007 r. sygn. III UK 133/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2008, Nr 7-8, poz. 114, str. 332; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010 r., sygn. I UK 240/09, LEX nr 585723; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2010 r. sygn. II UK 186/09, sygn. LEX nr 590235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 r. sygn. I UK 221/09, LEX nr 585715, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 lutego 2015 r., III AUA 3652/13/.

W niniejszej sprawie brak podstaw do uznania, iż w spornym okresie wnioskodawca działalność gospodarczą rozpoczął, a następnie ją prowadził, czy też podjął jakiegokolwiek czynności mające na celu rozpoczęcie działalności, a co za tym idzie nie podlegał on obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w spornym okresie. Organ rentowy nie wykazał, że wnioskodawca taką działalność rzeczywiście prowadził, zaś ubezpieczony wykazał, że działalności faktycznie nie prowadził, dokonał jedynie formalnej rejestracji. Ponadto argumentem wzmacniającym stanowisko wnioskodawcy jest fakt, że w spornym okresie z uwagi na stan zdrowia tj. dolegliwości kardiologiczne, pulmonologiczne, diabetologiczne oraz ortopedyczne, podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej było znacznie utrudnione. Również warunki lokalowe nie sprzyjały prowadzeniu działalności, ponieważ toczyło się postępowanie o eksmisję z zajmowanego dotychczas przez odwołującego się mieszkania, mającego być jego miejscem pracy.

Zatem w ocenie Sądu, w spornych okresach, D. P. (1) niewątpliwie nie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Jeszcze raz należy podkreślić, iż cechą prowadzenia działalności gospodarczej jest prowadzenie jej w sposób zorganizowany i ciągły. Jednocześnie osoba, która podjęła pozarolniczą działalność gospodarczą, podlega z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo, jeżeli nie ma innego tytułu do ubezpieczeń, od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania, bez względu na to czy w ramach danej działalności osiąga przychody czy też ich nie osiąga, jeżeli pozostaje w gotowości do prowadzenia tej działalności.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony udowodnił, iż w spornych okresach nie prowadził działalności gospodarczej, w związku z czym Sąd Okręgowy uznał, że odwołania wnioskodawcy są zasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS wraz z aktami rentowymi

E.W.